TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. gruodžio 14 d. *

Byloje C-210/03

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Jungtinė Karalystė) 2003 m. balandžio 17 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. gegužės 15 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

The Queen, prašant:

Swedish Match AB,

Swedish Match UK Ltd

prieš

Secretary of State for Health,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans ir K. Lenaerts, teisėjai C. Gulmann, J.-P. Puissochet, N. Colneric, S. von Bahr ir J. N. Cunha Rodrigues (pranešėjas),

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
posėdžio sekretorius H. von Holstein, kanclerio pavaduotojas, vėliau – vyriausioji administratorė M.-F. Contet,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. birželio 8 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

— *Swedish Match AB* ir *Swedish Match UK Ltd*, atstovaujamų *QC* G. Barling ir *barrister* M. Lester, įgaliotų *solicitors* S. Kon, D. Roy ir S. Turnbull,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Jackson, padedant *QC* N. Paines ir *barrister* T. Ward,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir R. Loosli-Surrans,

— Airijos vyriausybės, atstovaujamos D. J. O'Hagan,

— Suomijos vyriausybės, atstovaujamos T. Pynnä,

— Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Kruse,

— Europos Parlamento, atstovaujamo J. L. Rufas Quintana ir M. Moore,

— Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos E. Karlsson ir J.-P. Hix,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos I. Martínez del Peral ir N. Yerrell,

susipažinęs su 2004 m. rugsėjo 7 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo (OL L 194, p. 26) 8 straipsnio galiojimu bei EB 28–30 straipsnių išaiškinimu ir nacionalinės teisės aktų, draudžiančių pateikti į rinką oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, atitikties šioms nuostatoms bei bendriesiems Bendrijos teisės principams.

2 Šis prašymas buvo pateiktas byloje tarp bendrovių *Swedish Match AB* ir *Swedish Match UK Ltd* (šios abi bendrovės toliau – *Swedish Match*) ir *Secretary of State for Health* dėl draudimo Jungtinėje Karalystėje prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 1989 m. lapkričio 13 d. Tarybos direktyvos 89/622/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tabako gaminių ženklinimą, suderinimo (OL L 359, p. 1), iš dalies pakeistos 1992 m. gegužės 15 d. Tarybos direktyva 92/41/EEB (OL L 158, p. 30, toliau – Direktyva 89/622), 8a straipsnis numato, kad valstybės

narės draudžia pateikti į rinką oraliniam vartojimui skirtą tabaką, šios direktyvos 2 straipsnio 4 dalyje apibrėžtą kaip „visi vartoti per burną skirti gaminiai, išskyrus skirtus rūkyti ar kramtyti, kurie pagaminti tik iš tabako arba kuriuose yra tabako, pateikiami kaip milteliai arba dalelės arba kaip bet kokie jų mišiniai, visų pirma maišeliuose (porcijomis) arba akytuose maišeliuose, arba maisto produktus primenančiu pavidalu".

4 Direktyvos 92/41 11 konstatuojamoji dalis nurodo: „kadangi įrodyta, jog nerūkomojo tabako gaminiai yra svarbus rizikos veiksnys, sukeliantis vėžį, ant jų turi būti pateiktas įspėjimas dėl šios rizikos". Pagal tos pačios direktyvos 12 konstatuojamąją dalį, „kadangi mokslo ekspertai mano, kad dėl tabako vartojimo atsirandanti priklausomybė yra pavojinga, ant kiekvieno tabako gaminio pateikiamas specialus įspėjimas yra pateisinamas".

5 Pagal Direktyvos 92/41 13 konstatuojamąją dalį:

„<...> kai kurių valstybių narių rinkoje pasirodę nauji oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai yra ypač patrauklūs jaunimui ir <...> daugiausia dėl šios problemos nukentėjusios valstybės narės jau yra visiškai uždraudusios šiuos naujus tabako gaminius arba rengiasi juos uždrausti."

6 Minėtos direktyvos 14 konstatuojamoji dalis nustato:

„<...> tarp valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų tokių gaminių atžvilgiu yra skirtumų ir <...> dėl šios aplinkybės šiems gaminiams reglamentuoti reikia bendrų taisyklių."

7 Pagal Direktyvos 92/41 15 konstatuojamąją dalį:

„<...> kadangi yra realus pavojus, kad jeigu nebus laiku imtasi apribojamųjų priemonių, naujus oraliniam vartojimui skirtus gaminius pirmiausia vartos jaunimas ir taip taps priklausomas nuo nikotino."

8 Pagal minėtos direktyvos 16 konstatuojamąją dalį:

„<...> kadangi pagal Tarptautinės vėžio tyrimų agentūros atliktų tyrimų išvadas oraliniam vartojimui skirtas tabakas turi ypač daug kancerogeninių medžiagų; kadangi šie nauji gaminiai daugiausia sukelia burnos vėžį."

9 Pagal tos pačios direktyvos 17 konstatuojamąją dalį:

„<...> kadangi tokio tabako pateikimo į rinką uždraudimas trijose valstybėse narėse turi tiesioginį poveikį vidaus rinkos kūrimui ir veiklai; <...> todėl, atsižvelgiant į aukšto lygio sveikatos apsaugą, šioje srityje būtina derinti galiojančius valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus; <...> vienintelė tinkama priemonė yra visiškas uždraudimas; <...> vis dėlto toks uždraudimas neturėtų būti taikomas oraliniam vartojimui skirtiems tradiciniams tabako gaminiams, nes jiems ir toliau bus taikomos iš dalies pakeistos šia direktyva nerūkomojo tabako gaminiams taikomos Direktyvos 89/622/EEB nuostatos". (Neoficialus vertimas)

10 Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL C 241, 1994, p. 21 ir OL L 1, 1995, p. 1, toliau – Stojimo aktas) 151 straipsnio 1 dalis numato, kad:

„Šio Akto XV priede išvardytos priemonės naujosiose valstybėse narėse taikomos tame priede nustatytomis sąlygomis."

11 Minėtame Stojimo akto priede, įtvirtinančiame 151 straipsnyje nurodytą sąrašą, X skyriuje „Įvairūs" nurodoma:

„a) Direktyvos 89/622/EEB su pakeitimais, padarytais <...>, 8a straipsnyje nustatytas uždraudimas <...> dėl direktyvos <...> 2 straipsnio 4 dalyje apibūdinto produkto pateikimo į rinką Švedijos (Karalystei) netaikomas, išskyrus uždraudimą pateikti į rinką šį produktą, panašų į maisto produktą;

b) Švedijos (Karalystė) (imasi) visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad a punkte nurodytas produktas nebūtų pateikiamas į rinką valstybėse narėse, kurioms taikomos visos Direktyvos 89/622/EEB ir 92/41/EEB.

<...>"

12 Direktyva 2001/37 buvo priimta EB 95 ir 133 straipsnių pagrindu siekiant pakeisti Direktyvą 89/622 bei 1990 m. gegužės 17 d. Tarybos direktyvą 90/239/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su maksimaliu dervų kiekiu cigaretėse, suderinimo (OL L 137, p. 36).

13 Pagal Direktyvos 2001/37 28 konstatuojamąją dalį:

„Direktyva 89/622/EEB buvo uždrausta valstybėse narėse prekiauti tam tikromis oraliniam vartojimui skirto tabako rūšimis. <...> stojimo akto 151 straipsniu Švedijos Karalystei buvo suteikta nukrypti leidžianti nuostata dėl minėtos direktyvos nuostatų taikymo."

14 Direktyvos 2001/37 2 straipsnyje „Sąvokos" nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

1) „tabako gaminiai" – tai, rūkyti, uostyti, čiulpti ar kramtyti skirti gaminiai, kurie yra pagaminti iš genetiškai modifikuoto ar nemodifikuoto tabako arba kuriuose yra tokio tabako;

<...>

4) „oraliniam vartojimui skirtas tabakas“ – tai visi vartoti per burną skirti gaminiai, išskyrus skirtus rūkyti ar kramtyti, kurie pagaminti tik iš tabako arba kuriuose yra tabako, pateikiami kaip milteliai arba dalelės arba kaip bet kokie jų mišiniai, visų pirma maišeliuose (porcijomis) arba akytuose maišeliuose, arba maisto produktus primenančiu pavidalu;

<...>“

15 Pagal tos pačios direktyvos 5 straipsnio 4 dalį:

„Ant oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių, kai leidžiama parduoti pagal 8 straipsnį, ir nerūkomojo tabako gaminių pateikiamas toks įspėjimas:

„Šis tabako gaminys žaloja sveikatą ir sukelia priklausomybę.

<...>“

16 Direktyvos 2001/37 8 straipsnis „Oraliniam vartojimui skirtas tabakas“ numato:

„Nepažeisdamos <...> stojimo akto 151 straipsnio, valstybės narės draudžia pateikti į rinką oraliniam vartojimui skirtą tabaką.“

17 Pagal minėtos direktyvos 13 straipsnio 1 dalį:

„Valstybės narės negali dėl priežasčių, susijusių su dervų, nikotino ar anglies monoksido kiekių cigaretėse ribojimu, su įspėjimais apie sveikatai gresiantį pavojų ar kitais šios direktyvos nurodymais arba reikalavimais, drausti ar riboti šią direktyvą atitinkančių tabako gaminių importą, pardavimą ar vartojimą, išskyrus priemones, kurių imamasi pagal 4 straipsnį pateiktiems duomenims patikrinti."

18 Tos pačios direktyvos 15 straipsnis nustato, kad šia direktyva panaikinama Direktyva 89/622 ir į ją pateikiamos nuorodos turi būti laikomos nuorodomis į Direktyvą 2001/37.

Nacionalinės teisės aktai

19 Direktyvos 89/622 8a straipsnyje nustatytas draudimas į Jungtinės Karalystės nacionalinę teisę buvo perkeltas 1992 m. Oraliniam vartojimui skirto tabako (saugos) taisyklėmis (*Tobacco for Oral Use (Safety) Regulations,* toliau – 1992 m. taisyklės).

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

20 *Swedish Match* siekė Jungtinėje Karalystėje prekiauti „snus", t. y. yra smulkintu ar pjaustytu tabaku, kuris parduodamas nepakuotas arba mažais maišeliais (porcijomis) ir skirtas vartoti jį dedant tarp dantenų ir lūpų.

21 2002 m. kovo 18 d. *Swedish Match* raštu kreipėsi į Jungtinės Karalystės sveikatos apsaugos ministeriją (UK Department of Health) išdėstydama savo motyvus, kuriais remdamasi ji tvirtino, kad 1992 m. taisyklėse įtvirtintas draudimas pateikti į rinką oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius yra neteisėtas. Ši ministerija 2002 m. balandžio 24 d. atsakyme nurodė, kad, jos manymu, draudimas yra teisėtas. Remdamasi tuo, kad draudimas pažeidė įvairias Bendrijos teisės aktų nuostatas, 2002 m. gegužės 8 d. *Swedish Match* pateikė ieškinį dėl peržiūrėjimo. *High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Ar atsižvelgiant į bendruosius proporcingumo ir nediskriminavimo principus ir pagrindines teises (ypač teisę į nuosavybę) taikomi EB 28–30 straipsniai turi būti aiškinami taip, jog jiems prieštarauja nacionalinės teisės aktai, kurie galėtų uždrausti parduoti, siūlyti arba sutikti parduoti, pateikti arba laikyti parduoti skirtus gaminius, kurie yra pagaminti tik iš tabako arba kuriuose yra tabako, pateikiamus kaip milteliai arba dalelės, kaip bet kokie jų mišiniai arba maisto produktus primenančiu pavidalu, jeigu jie yra skirti oraliniam vartojimui, bet ne rūkymui ar kramtymui?

2) Ar Direktyvos 2001/37/EB 8 straipsnis negalioja visas ar iš dalies dėl:

a) nediskriminavimo principo pažeidimo;

b) EB 28 straipsnio ir (arba) EB 29 straipsnio pažeidimo;

c) proporcingumo principo pažeidimo;

d) EB 95 straipsnio ir (arba) EB 133 straipsnio, kaip netinkamai pasirinktų teisinių pagrindų;

e) EB 95 straipsnio 3 dalies pažeidimo;

f) piktnaudžiavimo įgaliojimais;

g) EB 235 straipsnio ir (arba) pareigos motyvuoti pažeidimo;

h) pagrindinės teisės į nuosavybę principo pažeidimo?

3) Tokiomis aplinkybėmis, kai:

— nacionalinės teisės aktas, įgyvendinantis Direktyvos 89/622/EEB 8a straipsnį, buvo priimtas 1992 metais,

— minėtas nacionalinės teisės aktas buvo priimtas remiantis pagal nacionalinę teisę suteiktais įgaliojimais, nepriklausančiais nuo pareigos perkelti į nacionalinę teisę direktyvos nuostatas buvimo,

— Direktyva 89/622/EEB (iš dalies pakeista <...> stojimo aktu) buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 2001/37/EB, kurios 8 straipsnis atkartojo Direktyvos 89/622/EEB 8a straipsnį,

— Direktyvos 2001/37/EB 8 straipsnis yra negaliojantis dėl antro klausimo a, c ir h punktuose nurodytų pagrindų,

ar šie principai turi būti aiškinami taip, jog taip pat draudžia ginčijamą nacionalinę priemonę?"

Dėl pagrindinio prašymo leisti pateikti pastabas dėl generalinio advokato išvados ir papildomo prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

22 Dokumentu, kurį Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2004 d. spalio 4 d., *Swedish Match* pateikė Teisingumo Teismui prašymą:

— pirmiausia leisti jai pateikti raštu pastabas dėl generalinio advokato išvados,

— be to, priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį.

23 *Swedish Match* nori pateikti pastabas dėl generalinio advokato pasiūlymų, susijusių su galimu Direktyvos 2001/37 poveikiu, jeigu Teisingumo Teismas pripažintų ją negaliojančia.

24 Šiuo klausimu primintina, kad Teisingumo Teismo statutas ir Procedūros reglamentas nenumato šalims galimybės pateikti pastabas dėl generalinio advokato išvados (žr. 2000 m. vasario 4 d. Nutarties *Emesa Sugar*, C-17/98, Rink. p. I-665, 2 punktą). Todėl prašymas leisti raštu pateikti pastabas dėl generalinio advokato išvados yra atmestinas.

25 Be to, Teisingumo Teismas gali savo nuožiūra, generalinio advokato pasiūlymu arba šalių prašymu priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį, jei jis mano, kad jam nepakanka informacijos ar kad byla turi būti nagrinėjama remiantis argumentu, dėl kurio šalys nepasisakė (žr. 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Wouters ir kt.*, C-309/99, Rink. p. I-1577, 42 punktą ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Parlamentas prieš Ripa di Meana ir kt.*, C-470/00 P, Rink. p. I-4167, 33 punktą). Vis dėlto šioje byloje Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, mano, kad jis turi visą būtiną informaciją, kad atsakytų į pateiktus klausimus. Todėl prašymas atnaujinti žodinę proceso dalį yra atmestinas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl antro klausimo

26 Antru klausimu, kurį reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Direktyvos 2001/37 8 straipsnis dėl EB nuostatų ar bendrųjų Bendrijos teisės principų pažeidimo arba dėl piktnaudžiavimo įgaliojimais negalioja visas, ar iš dalies.

— Dėl EB 95 ir 133 straipsnių pasirinkimo teisiniais pagrindais

27 Šiuo klausimu siekiama nustatyti, ar EB 95 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas priimti Direktyvos 2001/37 8 straipsnį, ir, jeigu atsakymas yra teigiamas, ar rėmimasis EB 133 straipsniu kaip antruoju teisiniu pagrindu šiuo atveju yra būtinas arba galimas.

28 EB 95 straipsnio 1 dalis nustato, kad Taryba imasi priemonių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, skirtoms vidaus rinkos kūrimui ir veikimui, suderinti.

29 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nors siekiant pateisinti rėmimąsi EB 95 straipsniu nepakanka vien nacionalinės teisės skirtumų (šiuo klausimu žr. 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-376/98, Rink. p. I-8419, 84 punktą), tai nėra taikoma tuo atveju, kai skiriasi valstybių narių įstatymai ir kiti teisės aktai, galintys sudaryti kliūčių pagrindinėms laisvėms ir dėl to daryti tiesioginį poveikį rinkos veikimui (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* 95 punktą ir 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, Rink. p. I-11453, 60 punktą).

30 Iš Teisingumo Teismo praktikos taip pat išplaukia, kad nors EB 95 straipsniu galima remtis kaip teisiniu pagrindu siekiant išvengti būsimų kliūčių prekybai, atsirandančių dėl skirtingos nacionalinės teisės aktų raidos, tokių kliūčių atsiradimas turi būti tikėtinas, o ginčijamu teisės aktu turėtų būti siekiama jų išvengti (šiuo klausimu žr. 1995 m. liepos 13 d. Sprendimo *Ispanija prieš Tarybą*, C-350/92, Rink. p. I-1985,

35 punktą; minėto sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, 86 punktą; 2001 m. spalio 9 d. Sprendimo *Nyderlandai prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-377/98, Rink. p. I-7079, 15 punktą ir taip pat minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, 61 punktą).

31 Tačiau Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei yra įvykdomos rėmimosi EB 95 straipsniu kaip teisiniu pagrindu sąlygos, Bendrijos teisės aktų leidėjui negalima trukdyti juo remtis, motyvuojant tuo, kad visuomenės sveikatos apsauga yra pasirinkimą lemianti aplinkybė (minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 62 punktas).

32 Be to, pažymėtina, kad EB 152 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje numatyta, jog aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga užtikrinama nustatant ir įgyvendinant visas Bendrijos politikos ir veiklos kryptis, o EB 95 straipsnio 3 dalyje aiškiai reikalaujama, kad derinant teisės aktus būtų užtikrinama aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga (minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 62 punktas).

33 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad jei yra kliūčių prekybai arba tikėtina, kad jų atsiras ateityje dėl to, kad valstybės narės tam tikro gaminio ar tam tikros gaminių rūšies atžvilgiu ėmėsi ar ketina imtis skirtingų priemonių, užtikrindamos skirtingą apsaugos lygį ir dėl to trukdydamos laisvam atitinkamo gaminio ar gaminių judėjimui Bendrijoje, EB 95 straipsnis Bendrijos teisės aktų leidėjui suteikia teisę veikti priimant atitinkamas priemones laikantis, pirma, šio straipsnio 3 dalies ir, antra, Sutartyje paminėtų ar teismų praktikoje nustatytų teisės principų, ypač proporcingumo principo.

34 Atsižvelgiant į aplinkybes, tokios tinkamos priemonės gali būti reikalavimas visoms valstybėms narėms leisti prekiauti atitinkamu gaminiu ar gaminiais, nustatant tokio leidimo prekiauti reikalavimui tam tikras sąlygas ar net laikinai arba visiškai uždraudžiant prekybą tam tikru gaminiu ar gaminiais (šiuo klausimu žr. 1992 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 92/59/EEB dėl bendros produktų saugos (OL L 228, p. 24) ir 1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-359/92, Rink. p. I-3681, 4 ir 33 punktus).

35 Atsižvelgiant į šiuos principus, reikia patikrinti, ar yra įvykdytos rėmimosi EB 95 straipsniu kaip teisiniu pagrindu sąlygos Direktyvos 2001/37 8 straipsnio atveju.

36 Visų pirma svarbu pabrėžti, kad minėtas 8 straipsnis tik pakartoja Direktyvos 89/622 8a straipsnį, pagal kurį valstybės narės uždraudžia išleisti į rinką oraliniam vartojimui skirtą tabaką. Direktyvose 2001/37 ir 89/622 šis tabakas apibrėžiamas kaip „visi vartoti per burną skirti gaminiai, išskyrus skirtus rūkyti ar kramtyti, pagaminti tik iš tabako arba kuriuose yra tabako, pateikiami kaip milteliai arba dalelės arba kaip bet kokie jų mišiniai, visų pirma maišeliais (porcijomis) arba akytuose maišeliuose, arba maisto produktus primenančiu pavidalu."

37 Akivaizdu, kad šių gaminių atžvilgiu, kaip nurodyta Direktyvos 92/41 14 konstatuojamojoje dalyje, direktyvos priėmimo metu tarp valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų buvo skirtumų. Beje, dvi iš jų jau uždraudė tokių gaminių prekybą, o trečioji priėmė nuostatas, kurios nors dar neįsigaliojo, tačiau turi tą patį tikslą. Jų rengėjų teigimu, jomis siekta sustabdyti sveikatai kenksmingų gaminių, kurie buvo nauji valstybių narių rinkoje, ir ypač patrauklūs jaunimui, vartojimo plitimą.

38 Kadangi Bendrijos tabako gaminių rinkoje prekyba tarp valstybių narių yra gana svarbi (žr. minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 64 punktą), šios prekybą draudžiančios priemonės lėmė skirtingą šios rinkos raidą ir sudarė kliūčių laisvam prekių judėjimui.

39 Be to, atsižvelgiant į tai, kad visuomenė vis labiau suvokia tabako gaminių vartojimo keliamą kenksmingumą sveikatai, tikėtina, kad kliūtys tokių gaminių laisvam judėjimui kyla dėl to, kad valstybės narės priima šią tendenciją atspindinčias naujas taisykles, kuriomis siekiama dar veiksmingiau paskatinti atsisakyti šių gaminių vartojimo (minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 67 punktas).

40 Direktyvos 2001/37 8 straipsnis buvo priimtas tokiomis aplinkybėmis, kurios, atsižvelgiant į tabako gaminių rinkoje egzistuojančias kliūtis laisvam prekių judėjimui dėl nevienodos oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių prekybos sąlygų raidos skirtingose valstybėse narėse, nesiskyrė nuo tų, kurios egzistavo Direktyvos 89/622 8a straipsnio priėmimo metu. Svarbu pridurti, kad Stojimo aktas negali turėti jokios įtakos šių aplinkybių vertinimui. Iš tikrųjų šis aktas ne tik pašalino Švedijos Karalystę iš minėto 8a straipsnio taikymo srities, bet ir nustatė, kad ši valstybė narė privalo imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, jog oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai nebus pateikti į kitų valstybių narių rinką.

41 Taigi oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių atžvilgiu Bendrijos teisės aktų leidėjo veiksmai EB 95 straipsnio pagrindu yra pateisinami.

42 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje įtvirtintas draudimas galėjo būti priimtas EB 95 straipsnio pagrindu. Toliau reikėtų išnagrinėti, ar šio draudimo įtvirtinimas buvo suderinamas su EB 95 straipsnio 3 dalimi ir teisės principais, nurodytais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytuose klausimuose.

43 Dėl klausimo, ar rėmimasis EB 133 straipsniu kaip antru minėto 8 straipsnio teisiniu pagrindu pagrindinėje byloje buvo būtinas arba galimas, pakanka priminti, kad Teisingumo Teismas minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 97 punkte nusprendė, kad EB 95 straipsnis buvo vienintelis tinkamas Direktyvos 2001/37 pagrindas ir kad buvo neteisinga joje minėti ir EB 133 straipsnį.

44 Tačiau ši klaidinga nuoroda į EB 133 straipsnį kaip antrą minėtos direktyvos teisinį pagrindą *per se* nereiškia, kad direktyva yra negaliojanti (žr. minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 98 punktą). Tokia klaida Bendrijos teisės akto nuorodose yra tik formalus trūkumas, nebent dėl jos buvo pažeista procedūra, taikoma šio teisės akto priėmimui (šiuo klausimu žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, 165/87, Rink. p. 5545, 19 punktą ir 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Ispanija ir Suomija prieš Parlamentą ir Tarybą*, sujungtos bylos C-184/02 ir C-223/02, Rink. p. I-7789, 44 punktą). Todėl Teisingumo Teismas minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 111 punkte taip pat nusprendė, kad rėmimasis EB 95 ir 133 straipsniais kaip dvigubu teisiniu pagrindu nepažeidė direktyvos priėmimo procedūros ir dėl šios aplinkybės ji nebuvo negaliojanti.

45 Atsižvelgiant į tai, Direktyvos 2001/37 8 straipsnis nėra negaliojantis dėl tinkamo teisinio pagrindo nebuvimo.

— Dėl EB 95 straipsnio 3 dalies ir proporcingumo principo

46 EB 95 straipsnio 3 dalis nustato, kad Komisija bei Parlamentas ir Taryba remiasi aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga, ypač atsižvelgdami į visas mokslo faktais pagrįstas naujoves.

47 Be to, primintina, kad proporcingumo principas, kuris yra vienas bendrųjų Bendrijos teisės principų, įpareigoja, jog Bendrijos teisės nuostata nustatytos priemonės būtų tinkamos tikslui įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jam pasiekti (šiuo klausimu žr. 1987 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Maizena*, 137/85, Rink. p. 4587, 15 punktą ir 1993 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *ADM Ölmühlen*, C-339/92 , Rink. p. I-6453, 59 punktą).

48 Dėl pirmesniame punkte paminėtų sąlygų teismo kontrolės reikia pripažinti, kad srityje, kurioje, kaip ir šiuo atveju, reikia priimti politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus ir kurioje privaloma atlikti sudėtingus įvertinimus, Bendrijos teisės aktų leidėjui suteikiama didelė diskrecija. Todėl tokios priemonės neteisėtumą gali nulemti tik tokioje srityje priimtos priemonės akivaizdus netinkamumas kompetentingos institucijos siekiamo tikslo atžvilgiu (šiuo klausimu žr. 1996 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Jungtinė Karalystė prieš Tarybą*, C-84/94, Rink. p. I-5755, 58 punktą; 1997 m. gegužės 13 d. Sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir* Tarybą, C-233/94, Rink. p. I-2405, 55 ir 56 punktus; 1998 m. gegužės 5 d. Sprendimo *National Farmers' Union ir kt.*, C-157/96, Rink. p. I-2211, 61 punktą ir minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 123 punktą).

49 O dėl Direktyva 92/41 į Direktyvą 89/622 įterpto 8a straipsnio, iš pastarosios konstatuojamųjų dalių matyti, kad draudimas prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais buvo vienintelė tinkama priemonė atsižvelgiant į realų pavojų, kad šiuos naujus gaminius, kurie sukelia priklausomybę nikotinui, ir ypač burnos vėžį, vartos jaunimas.

50 *Swedish Match* iš esmės tvirtina, kad atsižvelgiant į priimant Direktyvos 2001/37 8 straipsnį Bendrijos teisės aktų leidėjo turėtus 2001 m. mokslo duomenis, kuriais jis rėmėsi pakeisdamas taisykles, susijusias su šios direktyvos 5 straipsnio 4 dalyje nurodytu įspėjimu, draudimo prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais palikimas buvo neproporcingas siekiamo tikslo atžvilgiu ir juo nebuvo atsižvelgta į minėtų mokslo žinių pažangą.

51 Šiuo klausimu atsakant į šį argumentą reikia nurodyti, kad nors nuo 1999 m. kai kurie ekspertai galėjo suabejoti Direktyvos 92/41 16 konstatuojamojoje dalyje nurodytu teiginiu, kad „šie nauji gaminiai daugiausia sukelia burnos vėžį", vis tiek ginčai dėl šio klausimo nebuvo išspręsti Direktyvos 2001/37 priėmimo metu. Tačiau, nors kai kurie mokslininkai pripažino, kad oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai gali būti naudojami kaip cigarečių pakaitalai, kiti prieštaravo tokios nuomonės pagrįstumui. Iš to matyti, kad remiantis 2001 m. Bendrijos teisės aktų leidėjo turimais mokslo duomenimis, negalima buvo daryti išvados, kad nagrinėjamų gaminių vartojimas nebuvo pavojingas žmonių sveikatai.

52 Be to, oraliniam vartojimui skirtuose tabako gaminiuose, kaip ir visuose kituose tabako gaminiuose, yra nikotino, kuris sukelia priklausomybę ir kurio nuodingumas yra neginčijamas.

53 Taigi, pirma, Direktyvos 2001/37 priėmimo metu nebuvo įrodyta, kad šių gaminių kenksmingas poveikis buvo mažesnis nei kitų tabako gaminių. Antra, buvo įrodyta, kad jie kėlė rimtą pavojų sveikatai, ir į tai Bendrijos teisės aktų leidėjas turėjo atsižvelgti.

54 Šiomis aplinkybėmis neturėtų būti teigiama, kad pažeidžiant EB 95 straipsnio 3 dalies nuostatas, Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje įtvirtintas draudimas buvo priimtas neatsižvelgiant į mokslo žinių pažangą.

55 Beje jokie Teisingumo Teismui pateikti įrodymai neleidžia pripažinti, kad oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai nebuvo nauji gaminiai valstybių narių rinkoje, buvusioje Direktyvos 92/41 priėmimo metu.

56 Kad pagal EB 95 straipsnio 3 dalį įvykdytų savo pareigą remtis aukšto lygio sveikatos apsauga, Bendrijos teisės aktų leidėjas neviršydamas šioje srityje suteiktos diskrecijos galėjo nuspręsti, kad draudimas prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminių buvo būtinas ir kad nebuvo jokios kitos alternatyvios priemonės, kuri leistų tinkamai pasiekti šį tikslą.

57 Iš tikrųjų, kaip pastebi generalinis advokatas išvados 116–119 punktuose, visos kitos priemonės, kuriomis gamintojams siekiama nustatyti techninius normatyvus, kad būtų sumažintas kenksmingas gaminio poveikis, ar reglamentuoti šio gaminio pakuotės ženklinimą bei jo pardavimo, ypač nepilnamečiams, sąlygas, sveikatos apsaugos požiūriu neturėtų to paties prevencinio poveikio, nes jos leistų rinkoje paplisti gaminiui, kuris bet kuriuo atveju yra kenksmingas.

58 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad atsižvelgiant į Bendrijos teisės aktų leidėjui EB 95 straipsnio 3 dalimi nustatytą tikslą užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą bei jo pareigą laikytis proporcingumo principo, ginčijamas draudimas negali būti laikomas akivaizdžiai netinkamu.

— Dėl EB 28 straipsnio ir (arba) EB 29 straipsnio

59 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, EB 28 ir 29 straipsniuose numatytų kiekybinių apribojimų bei lygiaverčio poveikio priemonių draudimas taikomas ne tik nacionalinėms, bet ir Bendrijos institucijų priimtoms priemonėms (šiuo klausimu žr. 1984 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Denkavit Nederland*, 15/83, Rink. p. 2171, 15 punktą; 1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimo *Meyhui*, C-51/93, Rink. p. I-3879, 11 punktą ir 1997 m. birželio 25 d. Sprendimo *Kieffer ir Thill*, C-114/96, Rink. p. I-3629, 27 punktą).

60 Vis dėlto, kaip numatyta EB 30 straipsnyje, EB 28 ir 29 straipsniai nekliudo taikyti importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimų, jei jie yra pateisinami žmonių sveikatos ir gyvybės apsauga.

61 Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje įtvirtintas draudimas prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais yra vienas iš EB 28 ir 29 straipsniuose nurodytų apribojimų, tačiau, kaip nurodyta šio sprendimo 58 punkte, jį bet kuriuo atveju pateisina žmonių sveikatos apsauga. Todėl neturėtų būti manoma, kad jis nustatytas pažeidžiant EB 28 ir 29 straipsnių nuostatas.

62 Tačiau Švedijos Karalystei nustatytas draudimas oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius pateikti į kitų valstybių narių rinkas išplaukia iš Stojimo akto XV priedo X skyriaus b punkto, o ne iš Direktyvos 2001/37.

— Dėl EB 253 straipsnio

63 Primintina, kad nors EB 253 straipsnyje nurodyta motyvacija turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti Bendrijos institucijos, kuri priėmė ginčijamą teisės aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su jo priėmimo priežastimis, o Teisingumo Teismas galėtų vykdyti kontrolę, vis dėlto nėra būtina tiksliai nurodyti visų susijusių teisinių ir faktinių argumentų (žr., *inter alia*, 1996 m. vasario 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, C-122/94, Rink. p. I-881, 29 punktą).

64 Vis dėlto pareigos motyvuoti laikymasis turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į teisės akto tekstą, bet ir į jo kontekstą bei į teisės normų, reguliuojančių atitinkamą sritį, visumą. Jei ginčijamas teisės aktas aiškiai atskleidžia pagrindinį institucijos siekiamą tikslą, būtų pernelyg daug reikalauti, kad ji nurodytų konkrečius motyvus kiekvienam iš jos atliekamų techninių sprendimų (šiuo klausimu žr. 2001 m. liepos 5 d. Sprendimo *Italija prieš Tarybą ir Komisiją*, C-100/99, Rink. p. I-5217, 64 punktą bei minėto sprendimo *Ispanija ir Suomija prieš Parlamentą ir Tarybą* 79 punktą).

65 Direktyvos 92/41 konstatuojamosiose dalyse aiškiai nurodomos priežastys, dėl kurių Direktyvoje 89/622 turėjo būti įtvirtintas draudimas prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais. Priminus, kad mokslo ekspertai laikosi nuomonės, jog visi tabako gaminiai kelia pavojų sveikatai, ir kad buvo įrodyta, jog nerūkomojo tabako gaminiai yra svarbus rizikos veiksnys, sukeliantis vėžį, toliau konstatuojamosiose

dalyse teigiama, kad nauji oraliniam vartojimui skirto tabako gaminiai, kurie jau pasirodė tam tikrų valstybių narių rinkose, yra ypač patrauklūs jaunimui ir gali jiems sukelti priklausomybę nikotinui, jei nebus laiku imtasi ribojančių priemonių. Pakartotinai buvo pažymėta, kad daugiausia su šia problema susiduriančios valstybės narės jau visiškai uždraudė šiuos naujus gaminius arba ketina tai padaryti.

66 Be to, svarbu nurodyti, kad Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje įtvirtintas draudimas pateikti į rinką oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, atsižvelgiant į ankstesnių tekstų performulavimą, kuris yra vienas iš šios direktyvos tikslų, apsiriboja 1992 m. priimto identiško draudimo patvirtinimu. 1992 m. skirtingą požiūrį į šiuos gaminius, lyginant su kitais nerūkomojo tabako gaminiais, sąlygojo naujos aplinkybės, susijusios su naujovėmis vidaus rinkoje tuo metu, kai gaminiams buvo taikomas draudimas, jų patrauklumu jaunimui ir tam tikrų nacionalinių priemonių tam tikrose valstybėse narėse buvimu.

67 Šios aplinkybės išliko tokios pačios ir 2001 metais. Taigi akivaizdu, kad oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių prekyba Švedijoje yra sena tradicija ir šių gaminių negalima laikyti naujais rinkoje, atitinkančioje šios valstybės narės teritoriją jai įstojus į Europos Bendriją 1995 metais. Vis dėlto Stojimo akto 151 straipsnyje tiksliai numačius, kad Švedijos Karalystei netaikomas 1992 m. nustatytas draudimas, į šios valstybės teritoriją neturi būti atsižvelgiama apibrėžiant Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje nurodytą rinką ar siekiant šios rinkos atžvilgiu įvertinti gaminių, kurių prekyba pagal šį straipsnį joje yra draudžiama, naujumą.

68 Kadangi Direktyvos 2001/37 28 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad Direktyva 89/622 buvo uždrausta valstybėse narėse prekiauti tam tikromis oraliniam vartojimui skirto tabako rūšimis ir kad Stojimo akto 151 straipsniu Švedijos

Karalystei buvo suteikta nukrypti leidžianti nuostata dėl pastarosios direktyvos nuostatų taikymo, neatrodo, kad šio draudimo atkartojimas Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje įpareigojo joje nurodyti kitus teisinius ir faktinius argumentus, kad būtų įvykdyta EB 253 straipsnyje įtvirtinta pareiga motyvuoti.

69 Iš šių argumentų matyti, kad Direktyvos 2001/37 8 straipsniu įvykdyta EB 253 straipsnyje įtvirtinta pareiga motyvuoti.

— Dėl nediskriminavimo principo

70 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, vienodo požiūrio principas reikalauja, kad panašios aplinkybės nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos aplinkybės – vienodai, jeigu toks požiūris nėra pateisinamas objektyviomis priežastimis (šiuo klausimu žr. 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-304/01, Rink. p. I-7655, 31 punktą).

71 Nors Direktyvos 2001/37 2 straipsnyje apibrėžti oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai savo sudėtimi ar paskirtimi iš esmės nesiskiria nuo kramtymui skirtų tabako gaminių, jų statusas nebuvo toks pat kaip pastarųjų gaminių. Iš tiesų oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai, kuriems buvo taikomas Direktyvos 89/622 8a straipsnyje įtvirtintas ir į Direktyvos 2001/37 8 straipsnį perkeltas draudimas, buvo nauji šiame akte nurodytų valstybių narių rinkoje. Dėl šio ypatingo statuso buvo leidžiamas skirtingas požiūris, ir todėl negalima teisėtai tvirtinti, kad buvo pažeistas nediskriminavimo principas.

— Teisė laisvai verstis profesine veikla ir teisė į nuosavybę

72 Primintina, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką teisė laisvai verstis profesine veikla, kaip ir teisė į nuosavybę, yra vienas bendrųjų Bendrijos teisės principų. Tačiau šie principai nėra absoliučios teisės, ir juos reikia vertinti atsižvelgiant į jų socialinę funkciją. Todėl gali būti nustatyti teisės laisvai verstis profesine veikla ir teisės į nuosavybę naudojimosi apribojimai, jeigu jie iš tikrųjų atitinka bendrojo intereso tikslus ir siekiamo tikslo atžvilgiu nėra neproporcingi bei neleistini veiksmai, keliantys grėsmę pačių užtikrinamų teisių esmei (šiuo klausimu žr. 1989 m. liepos 11 d. Sprendimo *Schräder*, 265/87, Rink. p. 2237, 15 punktą; 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-280/93, Rink. p. I-4973, 78 punktą; 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Standley ir kt.*, C-293/97, Rink. p. I-2603, 54 punktą; 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Di Lenardo ir Dilexport*, sujungtos bylos C-37/02 ir C-38/02, Rink. p. I-6911, 82 punktą bei minėto sprendimo *Ispanija ir Suomija prieš Parlamentą ir Tarybą* 52 punktą).

73 Vis dėlto akivaizdu, kad Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje įtvirtintas draudimas prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais iš tikrųjų gali apriboti šių gaminių gamintojų teises laisvai verstis profesine veikla, atsižvelgiant į tai, kad jie buvo numatę prekiauti atitinkamoje geografinėje zonoje, kurioje taikomas šis draudimas. Tačiau dėl tokios priemonės įvedimo nėra ginčijama ūkio subjektų teisė į nuosavybę. Iš tikrųjų joks ūkio subjektas negali reikalauti teisės į rinkos dalies nuosavybę, net jei jis ją turėjo prieš nustatant šią rinką paveikusią priemonę, nes ši rinkos dalis yra ekonomiškai laikina, veikiama nenumatyto aplinkybių pasikeitimo (minėto 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Tarybą* 79 punktas). Ūkio subjektas negali remtis įgyta teise ar teisėtu lūkesčiu, kad egzistuojanti padėtis, kuri gali pasikeisti dėl Bendrijos institucijų priimtų diskrecijos teisės ribose sprendimų, išliks (žr. 1982 m. spalio 28 d. Sprendimo *Faust prieš Komisiją*, 52/81, Rink. p. 3745, 27 punktą).

74 Kaip jau buvo minėta, derinant teisės aktų nuostatas, taikomas tabako gaminių pateikimui į rinką, Direktyva 2001/37 bendrojo intereso požiūriu siekiama užtikrinti aukšto lygio sveikatos apsaugą. Todėl, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 58 punkte, minėtos direktyvos 8 straipsnyje įtvirtintas draudimas nebuvo netinkamas šiam tikslui pasiekti. Šiomis aplinkybėmis kliūtis laisvai verstis ekonomine veikla, atsirandanti dėl tokio šios priemonės pobūdžio, atsižvelgiant į siekiamą tikslą negali būti vertinama kaip neproporcingas trukdymas naudotis šia laisve arba teise į nuosavybę.

Dėl piktnaudžiavimo įgaliojimais

75 Teisingumo Teismas pakartotinai nusprendė, jog teisės aktas yra laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais, tik jeigu remiantis objektyviais, tinkamais ir nuosekliais įrodymais paaiškėja, kad jis buvo priimtas išimtinai ar iš esmės siekiant kitų nei nurodyti tikslų arba siekiant išvengti Sutartyje konkrečiai numatytos procedūros, taikytinos šios bylos aplinkybėmis (žr. 1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink. p. I-4023, 24 punktą ir 2001 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Nyderlandai prieš Tarybą*, C-110/97, Rink. p. I-8763, 137 punktą).

76 Ypač atsižvelgdamas į EB sutarties 129 straipsnio 4 dalies pirmojoje įtraukoje (po pakeitimo – EB 152 straipsnio 4 dalies pirmoji pastraipa) numatytą aiškų draudimą derinti įstatymus ir kitus teisės aktus, siekiant apsaugoti ir pagerinti žmonių sveikatą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad negalima kaip teisiniu pagrindu remtis kitais Sutarties straipsniais siekiant išvengti šio draudimo (minėto 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* 79 punktas). Be to, Teisingumo Teismas patikslino, kad jei įvykdomos rėmimosi EB 95 straipsnio 1 dalimi kaip teisiniu pagrindu sąlygos, Bendrijos teisės aktų leidėjui negali būti trukdoma remtis šiuo teisiniu pagrindu, motyvuojant tuo, kad visuomenės sveikatos apsauga yra pasirinkimą lemiantis veiksnys (minėto 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* 88 punktas bei minėto sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 190 punktas).

77 Taigi Direktyvos 2001/37 8 straipsnio atveju rėmimosi EB 95 straipsniu sąlygos buvo įvykdytos, ir nebuvo įrodyta, kad ši nuostata buvo priimta išimtinai ar iš esmės siekiant kito tikslo nei pašalinti kliūtis prekybai, susijusias su nevienoda nacionalinės teisės aktų dėl oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių raida.

78 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Direktyvos 2001/37 8 straipsnis nėra negaliojantis dėl piktnaudžiavimo įgaliojimais.

Dėl atsakymo į visą antrą klausimą

79 Į pateiktą antrą klausimą reikia atsakyti taip, kad jį išnagrinėjus nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos Direktyvos 2001/37 8 straipsnio galiojimui.

Dėl pirmo klausimo

80 Pirmu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar EB 28 ir 29 straipsniai turi būti aiškinami taip, jog jie draudžia pagrindinėje byloje nagrinėjamus nacionalinės teisės aktus.

81 Primintina, kad srityje, kuri Bendrijos lygiu buvo išsamiai suderinta, nacionalinė priemonė turi būti vertinama atsižvelgiant į šios derinimo priemonės nuostatas, o ne į pirminę teisę (žr. 1993 m. spalio 12 d. Sprendimo *Vanacker ir Lesage*, C-37/92, Rink. p. I-4947, 9 punktą ir 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *DaimlerChrysler*, C-324/99, Rink. p. I-9897, 32 punktą).

82 Kadangi oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių prekybos reglamentavimas yra suderintas Bendrijos lygiu, pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai, kurie tinkamai perkeldami Bendrijos teisės aktus draudžia šių gaminių prekybą, vis dėlto gali būti vertinami atsižvelgiant į minėtų Bendrijos teisės aktų nuostatas, o ne į EB 28 ir 29 straipsnius.

83 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, į pirmą klausimą reikia atsakyti taip: kai nacionalinės teisės priemonė draudžia prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais pagal Direktyvos 2001/37 8 straipsnį, nėra būtinybės atskirai nagrinėti, ar ši nacionalinė priemonė atitinka EB 28 ir 29 straipsnius.

Dėl trečio klausimo

84 Savo trečiu klausimu prašymą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pateikęs teismas iš esmės klausia, ar tuo atveju, jei Direktyvos 2001/37 8 straipsnis yra negaliojantis, nediskriminavimo, proporcingumo ir teisės į nuosavybę principai turi būti aiškinami taip, jog jie draudžia nacionalinės teisės priemonę, draudžiančią oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius.

85 Į šį klausimą atsakyti nereikia, nes, kaip jau buvo minėta šio sprendimo 79 punkte, išnagrinėjus antrą klausimą, nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos Direktyvos 2001/37 8 straipsnio galiojimui.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

86 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas etapų nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas. Kitų šalių, kurios pateikė Teisingumo Teismui savo pastabas, išlaidos nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Išnagrinėjus antrą klausimą nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų turėti įtakos 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo 8 straipsnio galiojimui.**

2. **Kai nacionalinės teisės priemonė draudžia prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiais pagal Direktyvos 2001/37 8 straipsnį, nėra būtinybės atskirai nagrinėti, ar ši nacionalinė priemonė atitinka EB 28 ir 29 straipsnius.**

Parašai.